

Nestekaasurekka ojaan Harjavallassa

Suuronnettomuus lähellä

Nestekaasua kuljettanut täysperävaunun säiliöauto ajoi tieltä valtatie 2:lla Harjavallassa. Säiliöt olivat täynnä. Niissä oli 28 000 kiloa räjähdysherkkää nestekaasua. Onneksi säiliöt pysyivät ehjinä, eikä nestekaasua päässyt ympäristöön, mutta säiliöiden imeminen tyhjiin ja rekan siirtäminen turvallisesti pois tien poskelta vei kaksi vuorokautta. Mahdollisesti kyseessä oli Suomen pahin nestekaasuonnettomuus.

VS. PALOPÄÄLLIKKÖ
TAUNO SORALUOMA
HARJAVALTA

Säiliöauto oli täydessä nestekaasulastissa matkalla Porvoon Sköldvikistä Kemira Pigmentsin tehtaalle Poriin keskiviikkona 3. huhtikuuta.

Onnettomuus sattui kello 16 aikaan, kun Helsingin suunnasta valtatie 2:ta ajanut säiliöauto joutui säiliöauton kuljettajan mukaan väistämään kahta rinnakkain vastaan ajanutta henkilöautoa. Säiliöauton etupyörä putosi asfaltilta soralle, ja auto ajautui päin alikulkukäytävän kaidetta. Perävaunu lensi ilmaan ja kaatui metsän puolelle. Matkalla se kaatoi muutamia mäntyjä. Säiliöauto kaatui poikittain tielle.

Ikkunat helisivät

Jo ennen hälytystä kuulin työhuoneeseeni erikoisia ääniä ikkunoiden helistessä. Paloasema sijaitsee noin 600-700 metrin päässä onnettomuus-

paikalta. Hälytys tuli vajaata minuuttia myöhemmin.

Onnettomuuspaikalle pääsin noin kahden minuutin kulussa. Ennen sairaauton ja H11:n saapumista ehdin arvioida tilannetta ja keskustella onnettomuusautonkuljettajan kanssa.

Totesin, että tuulilasin läpi lentäneen onnettomuusautonkuljettajan kunto oli olosuhteisiin nähden hyvä, ja jätin kuljettajan sairaauton henkilöstön hoitoon.

Kaasun hajua

Nestekaasun haju tuntui kohtuullisesti, polttoainetta vuoti asfaltille, akuista valui hapot polttoaineen päälle, mikä aiheutti savua ja käryä.

Annoin palomiehille ohjeet virtalähteiden poistamiseen, säiliön vuodon tukkimiseen sekä pieneen vaahdotukseen.

Läheiselle Hiittenharjun Teboilin kahvioon oli kokoontunut kahville poliiseja ampumaharjoitusten jälkeen, niinpä monta partiota saatiin paikalle normaalia nopeammin liikenteen ohjaukseen.

Poliisit eristivät nauhoilla onnettomuuspaikan puolen kilo-

metrin säteellä. Liikenne ohjattiin kiertämään onnettomuuspaikka Sairaalan tien kautta, eikä suurempia ruuhkia syntynyt.

Evakuointi ei tarpeen

Tein uuden kierroksen onnettomuusauton ympärillä, totesin nestekaasuhajun hävinneen, mikä rauhoitti kovasti ja antoi meille lisäaikaa pelastustöihin.

Turvalueella oli vain yksi omakotitalo, jota ei päätetty evakuoida, koska nestekaasua ei ollut päässyt vuotamaan ympäristöön.

Radioon toimitettiin hätäkeskuksen kautta liikennetiedote.

Tuulitiedot saatiin Outokumpu Harjavalta Metals Oy:n portilta: lounais-koillinen tuuli, 3-5 metriä sekunnissa.

Kuljettajalta saamieni tietojen perusteella, otin yhteyttä Tehokaasu Oy:n turvaneuvonantajaan **Jaakko Piiroseen**, joka lupasi hälyttää paikalle teknisiä asiantuntijoita.

Suunnitelma valmiina

Mietin pitkään, ilmoitanko asiasta Harjavallan sairaalaan. Tein evakoimissuunnitelman

valmiiksi, harkitsin asiaa ja päätin, etten ilmoita asiaa eteenpäin, ehkä se olisi tuonut vain kovaa hysteriaa ko. sairaalaan.

Kaikki tarvittavat toimenpiteet oli suoritettu, seuraavaksi odotettiin asiantuntijoita sekä säiliöauton nostureita.

Hidasta pumppausta

Odotus päättyi vasta kello 20, kun päästiin aloittamaan nestekaasun pumppaus paikalle tulleet säiliöautoon. Työ oli hidasta, joten jätin johtovastuun paloasemien **Rauno Rajalalle** ja lähdin huilaamaan yön tunneiksi.

Torstaiaamuna säiliöiden tyhjentämistä jatkettiin. Paikalle tuotiin 40 m³ hiekkaa, josta kauhakuormaaja ja palomiehet rakensivat hiekkapedit säiliöille, jotta säiliöitä pystyttiin kääntämään ja pumppaamista jatkamaan.

Irottaminen vaikeaa

Torstai kului vetoauton säiliön irrottamisessa auton rungosta ja perävaunun irrottamisessa vetoautosta.

Vetoauto käännettiin pyöriin ja nostettiin kymppipyöräisen auton lavalle.

Irottaminen oli vaivalloista ja hidasta, koska kipinävaaran vuoksi ei voitu käyttää polttoleikkuria.

Joissakin nestekaasuonnettomuuksissa kaasua ei ole ryhdytty siirtämään, vaan se on poltettu pois paikan päällä palokunnan valvonnassa. Tätäkin mietittiin, mutta kaasun siirtoon päädyttiin.

Pakkanen kiusana

Yöllä pakkanen kiusasi niin paljon, että paine säiliöissä laski ja loppukaasun pumppaamiseen kului enemmän aikaa kuin oli arvioitu.

Perjantaiamuna säiliöiden päälle valutettiin 10 m³ vettä, joka oli noin 40 °C. Paine säiliös-

Säiliöauto ajautui päin alikulkukäytävän kaidetta. Perävaunu lensi ilmaan ja kaatui metsän puolelle. Matkalla se kaatoi muutamia mäntyjä. Säiliöauto kaatui poikittain tielle.

Helsingin suunnasta Valtatie 2:ta ajanut säiliöauto oli täydessä nestekaasulastissa matkalla Porvoon Sköldvikistä Kemira Pigmentsin tehtaalle Poriin, kun se joutui väistämään kahta rinnakkain vastaan ajanutta henkilöautoa. Onnettomuuden hoitamisessa meni Harjavallan pelastuslaitokselta 51 tuntia.

sä nousi jälleen ja tyhjennys helpottui.

Typetys tehtiin vasta tehtaalla

Alunperin säiliöt oli tarkoitus typettää valtatie varressa räjähdysvaaran minimoimiseksi, mutta siirto-operaation pitkeydessä typetys päätettiin siirtää muualle.

Onnettomuuspaikalle tilattiin kaksi lavettiautoa, jotka saapuivat yli kaksi tuntia myöhässä kello 15. Nostot aloitettiin välittömästi. Ensimmäinen säiliö oli lavetin lavalla kello 15.50 ja toinen 17.10.

Säiliöt kuljetettiin paloautoa saattueessa Outokummun tehtaalle tarkistettaviksi ja typetettäväksi. Kahden ja puolen kilometrin matkaan kului kymmenen minuuttia. Olimme perillä kello 18.00.

Ennätyspitkä operaatio

YIT aloitti tien kunnostukset välittömästi. Tie saatiin

kuntoon kello 19.06, jonka jälkeen hätäkeskuksen kautta annattiin radioon liikennetiedote, että valtatie 2 on jälleen ajettavassa kunnossa.

Koko operaatioon kului Harjavallan pelastuslaitokselta 51 tuntia. Minun 32 vuotta kestä-

neen palomiesurani aikana mikään operaatio ei koskaan ole kestänyt yhtäjaksoisesti näin kauan.

Ruotsissa kesti nestekaasun onnettomuuden selvittäminen viikon muutama vuosi sitten. Espanjassa nestekaasua kuljet-

tanut säiliöauto räjähti aikoi- naan leirintäalueen läheisyydessä. Silloin menehtyi satoja ihmisiä.

Onneksi meillä oli onnellinen loppu.

Varoventtiilit toimivat

Suuronnettomuuden uhka oli suuri, mutta siltä vältyttiin. Tärkeintä oli, että kaatuneen säiliö- auton varoventtiilit toimivat määräysten mukaan eikä nestekaasua päässyt ilmaan.

Lähellä nolaa ollut säätila vähensi myös onnettomuusris- kiä.

Onnettomuuden kustannuk- siksi on arvioitu 300 - 400 000 euroa.

50 vuotta teillä

Tehokaasu Oy:n omistavalta Fortumilta on kerrottu, että nestekaasu tuli Suomeen vuonna 1952. Säiliöt eivät ole kertaa- kaan hajooneet kuljetusten ai- kana.

Säiliöautossa oli kaksi säiliötä, joissa oli yhteensä 28 000 kiloa räjähdysherkkää nestekaasua. Säiliöt kestivät onneksi hyvin ulosajon, eikä nestekaasua päässyt valumaan ulos.